

Limitne napovedi po barvnih odprtjih na prvi stopnji

V tem sestavku bomo obravnavali razvoj licitacije po barvnih odprtjih na prvi stopnji v standardnem sistemu (kakor pojem *standardni sistem* pojmuje v našem okolju), pri čemer bodo glavni predmet naše obravnave t. i. **limitne napovedi**. Pri tem se bomo omejili na razvoje **po soigralčevih odgovorih na prvi stopnji** (npr. 1♦-1♠, 1♥-1B). Po odgovorih na drugi stopnji (npr. 1♦-2♣, 1♥-2♦ tečejo razvoji malce drugače, in so tudi odvisni od različnih partnerskih dogovorov).

Limitiranje (zamejitev) svoje moči

Vsaka napoved v toku licitacije izraža tudi moč lista. Pri tem so nekatere napovedi zelo natančne, medtem ko pri drugih natančnost ni njihova osprednja lastnost. Za primer vzemimo odprtje 1♠, ki je lahko moči 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20 ali 21 točk (9 različnih vrednosti) in dvig takega odprtja, napoved 3♣, ki je lahko moči 10, 11 ali 12 točk (3 različne vrednosti). Omenjeni napovedi 1♠ in 3♣ glede na njuna razpona moči označujemo, prvo kot **neomejeno** in drugo kot **omejeno**. V splošnem velja, da prej ko v toku licitacije eden od igralcev zameji moč svojega lista (znotraj 3 točk), bolj natančno bosta soigralca izlicitirala končni kontrakt. Kako igralec zameji moč svojega lista?

- Igralec **limitira (zameji) moč svojega lista z napovedjo brezaduta ali "stare" barve.**
(S "stara" označujemo barvo, ki jo je pred tem že licitiral bodisi on bodisi njegov soigralec.)
- **Vse limitne napovedi sme soigralec pasirati.**

Kako natančno močan je njegov list, bo igralec izkazal s stopnjo, na kateri bo napovedal. Pri tem si bo pomagal z uvrstitvijo svojega lista v enega od treh standardnih razvrstitvenih razredov: minimalnega, vabilnega ali močnega.

Naslednja preglednica prikazuje takšno razvrstitev - na levi za odpiratelja, na desni za odzivalca. Opazimo lahko, da so ne glede na različne moči razredov za odpiratelja in odzivalca, njune akcije v enakih razredih enake.

Razvrstitev moči odpiratelja/odzivalca v minimalni/vabilni/močni razred				
Odpiratelj		Napovedi, s katerimi izrazimo svoj razred moči	Odzivalec	
minimalni	13	minimalne napovedi so najnižje razpoložljive napovedi, v splošnem - 1B, 2 v stari* barvi (dvig, ponovitev) (poseben tip minimalnih napovedi imenujemo odpovedne)	6	minimalni
	14		7	
	15		8	
vabilni	16	vabilne so v splošnem napovedi 2B oz. barve na 3 stopnji: - 2B, 3 v stari* barvi (dvig, ponovitev) (če našteje vabilne napovedi niso ustrezne - napovemo forsirno)	(10)	vabilni
	17		11	
	18		12	
močni	19	zaključne napovedi (napovedi manš) - 3B, 4♥, 4♠ (če je zaključni kontrakt še nejasen - napovemo forsirno) (obstajajo tudi napovedi, ki so brezpogojno forsirne do manše)	13	močni
	20		14	
	21		15	
		"stara" barva = ...ki je že bila napovedana "forsirna" napoved = ...taka, ki je partner ne sme pasirati	16+	

Priložnost za prvo "limitiranje" ima odzivalec

Priložnost za prvo limitiranje ima odzivalec. Njegova najšibkejša limitna napoved je klic *Pas* - kadar ne premore niti 6 figurnih točk. S 6 ali več točkami pa že ne samo sme, ampak mora govoriti.

Druge odzivalčeve limitne napovedi so **dvigi** odpirateljeve barve in vse **brezadutne** napovedi. Pri tem velja pripomniti, da **dvigi minorske** barve in **brezadutne** napovedi **zanikajo 4-kartno** ali daljšo **majorsko** barvo.

Če odzivalec nima lista za dvig ali brezadut, bo napovedal barvo. Četudi lahko (in mora) barvo napovedati že s samo 6 točkami, velja taka napoved kot neomejena, in je zato odpiratelj ne sme pasirati.

- **Odzivalčeve napovedi nove barve odpiratelj ne sme pasirati.**

Vse odpirateljeve druge napovedi so že limitne - ali vsaj "na pol" limitne

Tretji korak licitacije ima spet odpiratelj. Če je odzivalec pred tem govoril limitno, zdaj odpiratelj že natančno pozna skupno moč listov, in njegove akcije (oz. neakcije) temeljijo na tem seštevku.

Če odzivalec ni napovedal limitno (če je napovedal novo barvo), ima odpiratelj za svoja prva limitiranja tri možnosti: dve stari barvi (svojo odprto in odzivalčevo) in brezadut. Če mu ne bi ustrezala prav nobena, pa bo spet napovedal novo barvo (to je že tretja napovedana barva v toku te licitacije).

Čeprav je na prvi pogled videti, da se z napovedjo nove barve lista ne dá zamejiti, pa v primeru odpiratelja temu ni tako. Njegova druga napoved - tudi v primeru napovedi nove barve - je zdaj že hočeš nočeš zamejena. Ta zamejitev pa zaradi omejenega števila napovedi ne more biti tako natančna kot prave limitne napovedi, ampak se razteza prek dveh razredov moči.

- **Odpirateljeva napoved nove barve kaže dvorazred moči (šibkejši oz. močnejši).**

šibkejši dvorazred → 13-14-15 16-17-18

16-17-18 19-20-21 ← močnejši dvorazred

Kateremu razredu pripada taka napoved, pa določa rang barve glede na odprtno barvo - ali je "pod" njo ali je "nad" njo. V naslednjih dveh zgledih je po uvodu 1♦-1♠ odpiratelj tako napovedal prvič 2♣ in drugič 2♥.

1♦-1♠ 1♦-1♠
2♣⁽¹⁾ (=13-18 točk) 2♥⁽²⁾ (=16-21 točk)

(1) Odprtna barva je karo. Križ je "pod" karom, zato kaže šibkejši dvorazred - moč od 13 do 18 točk.

(2) Odprtna barva je karo. Srce je "nad" karom, zato kaže močnejši dvorazred - moč od 16 do 21 točk.

Za "nad"-barvo uporabljamo izraz reverta, "pod"-barva pa je po takem imenovanju nereverta. Odpirateljeva reverta barva pa je nasploh tudi edina napoved, s katero lahko partnerja forsira - nerevertno barvo sme odzivalec tudi pasirati.

- **Odpirateljeva edina naravna forsirna napoved je revert v drugem krogu napovedovanja.**

Pregled odpirateljevih in odzivalčevih limitnih napovedi

Minimalne napovedi	Odpirateljeve		Odzivalčeve (xx je "stara" barva)	
A. 1B	(1) 1♠-1♠ 1B	(2*) 1♠-2♦ 2B	(3) 1♠- 1B	(4) 1♠-1♦ 1♥- 1B
B. dvig soigralčeve barve ("stara" barva)	(5) 1♦-1♠ 2♠	(6) 1♠-1♦ 1♥-1♠ 2♠	(7) 1♠- 2♠	(8) 1♠-1♥ 1♠- 2♠
C. ponovitev svoje barve ("stara" barva)	(9) 1♥-1♠ 2♥		(10) 1♠-1♥ 1♠- 2♥	(10a) 1♠-1♥ 2♣- 2♥
D. napoved nove, <u>nižje</u> barve: odpirateljeva vselej, odzivalčeva samo po odpirateljevem 1B	(11) 1♠-1B ↓ 2♥	(12) 1♦-1♥ ↓ 2♣	(13) 1♦-1♠ ↓ 1B- 2♥ (ni F po odp. 1B)	toda → 2♦- 2♥ (F!)
E. popravek v prvo barvo po soigralčevi minimalni napovedi (t. i. <u>preferenca</u>)	(11a) 1♠-1B 2♥-2♠	(12a) 1♦-1♥ 2♣-2♦	(13a) 1♦-1♠ 1B- 2♥ 2♠	

Oznake: xx = "stara" barva; xx = minimalna napoved; F = forsirna napoved

Minimalne napovedi:

A. Napoved 1B izraža v vseh mogočih razvojih minimalno moč, odpiratelj pokaže z njo od 12 do 14 figurnih točk in odzivalec od 6 do 10 točk.

(2*) Kako pa vdrugo licitira odpiratelj, ki se je pripravil napovedati 1B, pa mu je soigralec odgovoril na drugi stopnji (npr. 1♠-2♦)? Najbližja brezadutna napoved je zdaj 2B, ki pa je po svojem značaju (eno stopnjo pod manšo) že nekako vabilna. Razvoje po odzivih na drugi stopnji lahko obravnavamo na različne načine. "Naravna" rešitev opisanega problema je pač napoved 2B, druga šola pa odpiratelju minimalne moči prepoveduje licitirati nad svojo odprtno barvo. Šibki odpiratelj bo tako v nuji pač ponovil svojo odprtno barvo, četudi bi bila samo 5-kartna.

B. Zgledi 5, 6, 7 in 8 prikazujejo vsi minimalne dvige, in sicer dvige napovedi 1♠ na 2♠ (ne glede na morebitne različne "uvode"). Ker pa igralec, ki je napovedal 1♠ (v vseh primerih) še ni zamejil svoje moči, se licitacija lahko še nadaljuje, lahko tudi do manše (ali celo tudi do slema).

C. Ponovitev svoje barve velja kot resno priporočilo soigralcu, naj - če nima občutnega presežka moči - to napoved pasira. Barvo lahko ponovi tako odpiratelj kot odzivalec. In kdo "zmaga", kadar vsak od igralcev "goni" svojo barvo (primer 10a)? Posebno pri neizkušanih igralcih je včasih opaziti "tekmovanje" s svojim lastnim soigralcem vse do tretje stopnje. Odzivalčeva zavrnitev ponovljene odpirateljeve barve kaže največ enojec v tej barvi in najmanj 6-kartno svojo barvo. Potek 1x-1y-2x-2y kaže na resno neskladje listov, in se zato takšna napoved praviloma pasira.

D. Pri odpirateljevi napovedi druge barve, ki je po rangu nižja od odprtno barve (primera 11 in 12) je treba posebej opozoriti, da bo tako licitiral minimalni odpiratelj, da pa tudi močnejši, tudi s 16 do 18 točkami, lahko nima ustrežnejše napovedi. Ker taka napoved ni forsirna, jo sme odzivalec tudi pasirati, vendar naj to pri svoji odločitvi upošteva.

Za razliko od odpirateljeve napovedi nižje barve, ki se sme pasirati, pa odzivalčeva tako napoved lahko pasiramo, samo če je odpiratelj predtem napovedal 1B (primer 13). Če je napovedal karkoli drugega, je njegova napoved nove barve forsirna!

E. Primeri prikazujejo za eno napoved podaljšane licitacij iz potekov D. Ko eden od soigralcev licitira najprej višjo in potem nižjo barvo, s tem pokaže, da sta dožini teh barv 5-4 ali 5-5 in ponudi soigralcu, da se odloči za ustrežnejšo. V prvo izmed ponujenih barv (ki je zanesljivo 5-kartna) se bomo odločili že z dvojcem v tej barvi. Licitacija se mora tukaj praviloma ustaviti (pas-licitacija). Opisani potek licitacije je v praksi zelo pogost.

Odpovedne napovedi (t. i. pas-licitacije)

	Odpirateljeve		Odzivalčeve
F. ponovitev svoje barve po soigralčevem 1B (posebnost na 3. st.!) (14)	1♥-1B <u>2♥</u>	(15)	1♣-1♦ 1♥-1B <u>2♣</u>
G. dvig dogovorjene barve na 3 v tekmovalni licitaciji (18)	1♠-P-2♠-(3♠) <u>3♠</u>	(19)	1♠-P-2♠-(3♠) P- P- <u>3♠</u>
		(16)	1♦-1♥ 1B- <u>2♥</u>
		(17*)	1♠-1B 2♠- <u>3♣</u>

Oznake: **xx** = "stara" barva; **xx** = odpovedna napoved; (xx) = napovedi nasprotnikov

Odpovedne napovedi:

Odpovedne napovedi so zgolj vrsta minimalnih licitacij, njihova posebnost je, da s svojim značajem soigralcu praktično zapovedujejo pasiranje (zato jim pravimo tudi **pas-licitacije**). V večini primerov gre za ponovitev svoje prej licitirane barve. Primer 17 prikazuje zelo poseben primer pas-licitacije (ker je na 3. stopnji, in ker ne gre za napoved "stare" barve). Na odprtje 1♠ odzivalca ni napovedal križa, ker ni premogel 10 točk, zato je napovedal 1B. Po odpirateljevi drugi napovedi pa križa zdaj sme napovedati ("izgovor" za to pa je lahko zgolj 7-kartna barva in največ enojec v soigralčevi odprtni barvi).

Zaključne napovedi

	Odpirateljeve		Odzivalčeve
H. dvig poprejšnje limitne (L) napovedi v manšo (20)	1♥-2♥L <u>4♥</u>	(21)	1♦-1BL <u>3B</u>
		(22)	1♥-2♣ 2♥L - <u>4♥</u>
		(23)	1♦-1♠ 1BL- <u>3B</u>

Zaključne napovedi:

Zaključne napovedi imenujemo napovedi manš, potem ko je soigralec potrdil našo napovedano barvo (ali tudi ponovil svojo) oz. ko je napovedal brezaduta. Ker je s tem že limitiral svojo moč, po napovedi manše praktično "nima več pravice" še kaj licitirati (glede na to so napovedi manš ena vrsta pas-licitacij).

Vabilne napovedi

	Odpirateljeve		Odzivalčeve
I. dvojni dvig soigralčeve barve (24)	1♠-1♠ <u>3♠</u>	(25)	1♠-1♦ 1♥-1♠ <u>3♠</u>
J. dvig dogovorjene barve z 2. na 3. stopnjo (28)	1♥-2♥ <u>3♥</u>	(29)	1♠-1♠ <u>2♠-3♠</u>
K. poskok v svoji barvi (na 3. stopnjo) (31)	1♠-1♠ <u>3♠</u>	(30)	1♠-1♠ <u>2♠-3♠???</u>
L. - vsi dvigi 1B na 2B; - odpirateljevi 2B <u>brez skoka</u> - vsi neforsirani odzivalčevi 2B (33)	1♥-1B <u>2B</u>	(32)	1♠-1♥ 1♠- <u>3♥</u>
		(34)	1♠- <u>2B</u>
		(35)	1♠-1♥ 2♠- <u>2B</u>

Oznake: **xx** = "stara" barva; **xx** = vabilna napoved

Vabilne napovedi:

I. Zgledi 24, 25 in 26 vsi prikazujejo dvige soigralčeve barve za dve stopnji, in sicer dvige napovedi 1♠ na 3♠ (ne glede na morebitne različne "uvode"). Ker igralec, ki je uvedel pika (1♠) za zdaj še ni zamejil svoje moči, ga štejemo za minimalnega, odpiratelja za od 13 do 15 točk, odzivalca za od 6 do 10 točk.

- **Igralca, ki še ni uspel licitirati više kot ena v barvi, štejemo do nadaljnega kot minimalnega (odpiratelja za od 13 do 15 točk, odzivalca za od 6 do 10 točk).**

Če bi igralec res bil v minimalnem razredu in še to v njegovem spodnjem delu, bo vabilo pasiral, pri vrhu tega razreda (odpiratelj s 14 do 15, odzivalec z 9 do 10) pa bo že napovedal manšo. Še močnejši se seveda lahko usmeri tudi proti slemu. Vabilni pomen imajo tudi dvojni dvigi minorske barve, npr. 1♠-3♠, vendar pa so praviloma usmerjeni - bolj kot proti igri 5 v minorju - proti kontraktu 3B.

Pri dvigih v skoku velja opozoriti še na eno podrobnost - dvigi v zgledih so bili opravljeni ob prvi priložnosti, ki se je za to igralcu ponudila. Netakojšnji dvojni dvigi, npr. 1♠-2♣-2♥-3♠, 1♠-1♦-1♠-3♠, imajo lahko po dogovoru tudi drugačen pomen. Napoved 3♠ v prvem primeru se večinoma igra kot močna napoved s slemnimi ambicijami. Minorski dvigi (3♠ v drugem primeru) pa se lahko igrajo kot vabilni (priporočamo ta pomen), forsirni ali celo forsirni do manše.

- J. Enak, vabilni pomen, kot dvig s poskokom, 1♠-3♠, a z druge strani mize, ima potek 1♠-2♠-3♠. Tako vabilo temelji na točkovni moči, namesto takega dviga pa lahko v praksi povabimo tudi z napovedjo nove barve (zglede najdete v razdelku N pri forsirnih napovedih) ali tudi 2B.
- K. Poskok v svoji barvi kaže vabilno moč in 6-kartno barvo. Minorska taka barva naj bi bila skoraj solidna in "ponuja" vzetke za morebitni kontrakt 3B. Ne glede na ambicije igralca, ki je skočil, pa smemo šibki tako njegovo napoved tudi pasirati. A če se za pas ne odločimo, če npr. po 1♠-1♠-3♠ napovemo 3♠, postane zdaj ta napoved forsirna do manše.
- L. Napoved 2B je v praksi ena najpogostejših vabilnih napovedi - z njo vabimo v 3B. Odzivalčeva 2B prikazujeta v vseh mogočih razvojih natanko 11 oz. 12 figurnih točk. Vabilni je tudi odpirateljev dvig 1B na 2B. Posebej je treba opozoriti pred pogosto napako neizkušanih igralcev, ki radi z 2B "popravljajo" soigralčevo napoved barve, zgolj zato, ker so v njej kratki. Napoved 2B je vedno konstruktivna napoved in kaže moč.

Pregled odpirateljevih in odzivalčevih forsirnih napovedi

Forsirne napovedi - nove barve

M. <u>vsaka odzivalčeva</u> - <u>z izjemo</u> , da mora biti po odpirateljevem 1B reversna	Odzivalčeve (1) 1♣-1♠	(2) 1♥-2♣	(3) 1♣-1♦ 1♥-1♠ (F)	(4*) 1♣-1♥ 1B-2♦ (ni F)
N. <u>odpiratelj</u> samo, kadar je napovedana <u>z reverjem</u>	Odpirateljeve (5) 1♣-1♥ 2♦ (ni F)	(6) 1♦-1♠ 2♥ (F)	Odzivalčeve odzivalec forsira z <u>vsako</u> novo barvo, <u>po 1B</u> izjemoma <u>samo z višjo</u>	
O. nova barva <u>po</u> poprejšnjem <u>dviigu</u> (t. i. <i>manšna ponudba</i>)	(7) 1♥-2♥ 3♣	(8) 1♣-1♥ 1♠-2♠ 3♦	(9) 1♣-1♥ 2♥-3♦	

Forsirne napovedi:

Z oznako forsirne označujemo napovedi, ki jih soigralec v toku licitacije ne sme pasirati. Forsiranje je eno najpomembnejših orodij pri licitiranju, saj nam zagotavlja, da licitacija ne bo preuranjeno ugasnila.

Možnosti forsiranja pa so zelo omejene. Ker so vsi dvigi prej licitiranih barv kot tudi napovedi brezaduta limitne napovedi, ki jih sme soigralec pasirati, je očitno da so forsirne napovedi lahko samo napovedi novih barv. Ker je eno od njih porabil odpiratelj za svoje odprtje, lahko potemtakem v nadaljevanju licitacije teoretično forsiramo največ trikrat (pri čemer nekatere napovedi novih barv tudi niso forsirne). Napišimo osnovna pravila forsiranja:

- **Forsirne so - z eno izjemo - vse odzivalčeve napovedi novih barv.**
(izjema je napoved nižje barve po odpirateljevem 1B)
- **Odpiratelj** edina naravna forsirna napoved je rever v drugem krogu napovedovanja.
- **Po potrditvi** adutne barve se ne sme pasirati morebitna napoved kake druge barve.

M. Primeri prikazujejo naosnovnejšega vseh forsirnih mehanizmov v vseh sistemih - odzivalčeve napoved nove barve. V primeru, da je ta barva "četrta" - edina še nelicitirana barva (primer 3), ta barva pogosto celo sploh ni "prava" (4-kartna), saj je to odzivalčev edini razpoložljivi mehanizem, s katero pelje licitacijo naprej, ko je močan, list pa mu ne nudi nobene primerne limitne napovedi. Napoved četrte barve nekateri igralci pojmujejo kot forsirno do manše.

Primer 4 nam prikazuje primer neforsirne odzivalčeve napovedi nove barve. Neforsirna je nereverna napoved barve po odpirateljevem podprtju 1B. Odzivalec v takem primeru bodisi forsira z reverno barvo bodisi z barvo na tretji stopnji.

N. Odpiratelj edina razpoložljiva naravna forsirna napoved nasploh v drugem krogu licitacije je rever - licitacija barve, ki jo je odzivalec s svojo napovedjo prvič obšel. Posebej velja poudariti, da odpiratelj reverja ne more umetno kreirati - rever v listu obstaja ali pa ne. Tako je na primer z dvoobarvnim listom 5♠-5♣ nepravilno "ustvarjati" rever tako, da list odpremo z 1♣ z namero, da bomo v drugem krogu reverno licitirali pika. Rever namreč vedno kaže, da je revolicitirana barva daljša od drugolicitirane.

O. Napoved nove barve, potem ko sta se soigralca že zmenila za adutno barvo, je različica povabila z dvigom adutne barve (tip J), imenujemo jo *manšna ponudba*, angl. *game try*. Ker je adutna barva že določena, take napovedi soigralec očitno ne sme pasirati, minimalen se bo pač po najbližji poti "vrnil" na prej dogovorjeno barvo.

Tudi napoved nove barve po potrditvi minorske barve (npr. 1♣-2♣-2♠, 1♦-3♦-3♥) je vabilo, vendar je bolj kot proti adutni igri usmerjeno proti 3B. Taka napoved praviloma kaže zadržek in poziva partnerja, da ga pokaže tudi on, oz. da sam napove brezadut, če ima zadržka v obeh preostalih nelicitiranih barvah.

Do manše forsirne napovedi

P. skok v novo barvo (tako odpiratelj kot odzivalčev)	Odpirateljeve forsirne napovedi (10) 1♣-1♥ 2♠	(11) 1♥-1B 3♠	Odzivalčeve forsirne napovedi (12) 1♣-2♠	(13) 1♥-3♠
Q. v praksi (po dogovoru) <u>vsi odpirateljevi skoki v 2B</u>	(14) 1♣-1♥ 2B			

Do manše forsirne napovedi:

P. Do manše forsirne napovedi so napovedi novih barv s skokom, vendar pa je treba poudariti razliko med takim odzivalčevim in odpirateljevim skokom.

Odzivalec tako poskoči, kadar ima najmanj 16 figurnih točk in dobro, vsaj 5-kartno barvo (primera 12 in 13). Ker sta soigralca s skupno močjo (13+16=29) očitno na pragu slema, ju tak skok razbremeni vseskoznega "izmišljanja" novih forsirnih napovedi pri morebitnem prodiranju proti slemu.

Odpiratelj poskok v novi barvi (ko je drugič na vrsti) za razliko od odzivalčevega ni zgodnji znanilec slema, ampak zgolj pokaže posebno močnega odpiratelja (z najmanj 18 točkami), pri čemer pa mora imeti tudi neko vizijo o končnem kontraktu. Če le-te še ne bi imel, je bolje, da forsira pohlevnejše, z napovedjo nove barve brez skoka ali pa z reverjem.

Q. Posebna limitna napoved je odpiratelj skok v 2B v drugem krogu napovedovanja. Z njo pokaže natanko 18 ali 19 točk in uravnotežen list. Če je imel odzivalec res samo 6 točk (ali pa celo še kakšno manj) lahko 2B tudi pasira, očitno pa je, da bo vsak njegov "migljaj" soigralca povedel v manšo, tako da je skok v 2B v praksi forsiren do manše.

Za izkušenejšje igralce obstajajo mehanizmi (npr. *Wolfov odstop*), ki soigralcema omogočajo - kadar je odzivalec šibek, a z dolgo barvo - da licitacijo končata v barvnem kontraktu na tretji stopnji.